

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ostrava, Matiční 18

Matiční 18/1281, 702 00 OSTRAVA

Identifikátor školy: 600 145 018

Termín konání orientační inspekce: 3. – 6. červen 2002

Čj.	145 139/02-11124
Signatura	on6cv166

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ostrava, Matiční 18 je městskou školou s 10 třídami I. a II. stupně. V době inspekce plnilo povinnou školní docházku 217 žáků. Dle rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 13 273/02-21 získala škola ke dni 1. ledna 2002 právní subjektivitu. Cílová kapacita školy je 300 žáků, školní družiny 100. Součástí je školní jídelna – výdejna stravy.

Učitelský sbor měl v době inspekce 15 pedagogických pracovníků.

Výuka v 1. – 9. ročníku probíhá podle Statutu pokusného ověřování vzdělávacího programu Waldorfská škola čj. 23 641/96-22 a jeho Doplnku čj. 19 398/98-22.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Předmětem orientační inspekce bylo posouzení kvality výuky ve vybraných předmětech spolu s posouzením podmínek vzdělávání. Hospitace se uskutečnily ve třídách I. i II. stupně. Kvalita výuky byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy, jejích personálních, materiálních a psychohygienických podmínek, dále podle vhodnosti a účelnosti organizace výuky, použitých forem a metod práce. Posuzována byla rovněž úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy i mezi žáky navzájem, účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu.

Výuka je dle filosofie waldorfské pedagogiky organizována v epochách, v blocích hlavního vyučování, a běžných časových jednotkách. Učitelé v souladu se zvoleným programem v případě potřeby volně disponují s časem. V průběhu inspekce bylo navštíveno epochové vyučování i běžné vyučovací hodiny. Výuka probíhala jednak v kmenových učebnách vybavených udržovaným žákovským nábytkem odpovídajícím antropometrickým požadavkům, jednak ve školní dílně. Podnětné a estetické prostředí, na jehož utváření se podílejí učitelé a žáci, umocňovalo příjemnou pracovní atmosféru. Didaktická technika v procesu epochového vyučování nebyla využívána. Ve všech třídách byly k dispozici magnetické tabule, tabelární pomůcky a hudební nástroje, které plnily výukovou i relaxační funkci.

Organizace vyučování se snaží respektovat psychohygienické zásady. K tomu přispívají četná dechová, rytmická, mluvní a pohybová cvičení, zpěv a společná recitace.

Český jazyk

V době inspekce plnily všechny sledované třídy čtvrtou epochu vyučování. Kontrolou tematických plánů a porovnáním se zápisy v třídních knihách bylo ověřeno, že výuka probíhá v souladu s uváděným vzdělávacím programem jak obsahově, tak v časovém horizontu. Krátkodobé cíle reflektují proces výuky a odpovídají možnostem žáků. Všichni učitelé, jejichž výuku inspekce sledovala, mají odpovídající vzdělání doplněné studiem waldorfské pedagogiky. Výuka českého jazyka byla pozitivně ovlivněna kreativitou všech učitelů a jejich vstřícným přístupem k žákům. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a v průběhu výuky byla zaznamenána řada individuálních forem práce s nimi.

V procesu výuky využívali žáci řadu encyklopedií, odborné a populárně naučné literatury. K dispozici byly rovněž tabelární pomůcky zaměřené k probírané látce. Nové učivo prezentovali učitelé tak, aby poznatky a souvislosti žáci objevovali podle svých možností sami. Samozřejmou součástí výuky jsou rytmizovaná komplexní cvičení aktivizující všechny složky osobnosti žáků. Používaly byly kooperativní techniky učení, dostatečný prostor byl věnován

rozvoji fantazie, tvořivosti a komunikativních dovedností. Zvolené postupy odpovídaly didaktickým zásadám pedagogiky a věku žáků. Aplikované formy a metody vycházející z principů waldorfské pedagogiky, jimiž je protnut život celé školy, byly funkční a efektivní. Ve všech zhlédnutých hodinách vytvořili vyučující žákům dostatečný prostor pro prezentaci jejich postojů a názorů.

Motivace žáků vyplývala z přirozené autority učitelů, z různých pracovních činností a promyšleného využívání mezipředmětových vztahů. Vyučující přiměřeně reagovali na výkyvy pozornosti žáků zařazováním relaxačních chvil.

Při opakování převládaly klasické metody a formy, hodnocení žáků bylo pozitivně motivační a objektivní.

Vztah mezi žáky a učiteli byl založen na vzájemné úctě a respektování. Autorita učitele byla uplatňována citlivě a korektně. Během inspekce se žáci chovali vstřícně a ukázněně, jejich jednání bylo adekvátní věku.

Celkově je výuka českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Anglický jazyk

Výuka anglického jazyka byla hodnocena na základě hospitací v pěti vyučovacích hodinách ve 3., 4., 6., 8. a 9. ročníku.

Rozdělení učiva do jednotlivých ročníků 1. a 2. stupně bylo posouzeno po srovnání tematických plánů vypracovaných jednotlivými učiteli s obsahem osnov experimentálně ověřovaného vzdělávacího programu. Při výběru učiva pro nižší ročníky respektovali vyučující osnovy. V 6. ročníku nepočítá tematický plán na rozdíl od osnov s probráním zástupného one a nebyl probírán předminulý čas a podmiňovací způsob. Rovněž nebylo zařazeno učivo o trpném rodu. Osnovy umožňují přesun většiny zmíněných jevů do vyššího ročníku. Příslušné poznámky o přesunu učiva do vyššího ročníku nejsou v plánu vyznačeny. Tematický plán 8. ročníku nepočítá s probíráním předpřítomného času, přesun do 9. ročníku opět není v plánu zachycen. Přesto má plánování výuky anglického jazyka až na dílčí nedostatky velmi dobrou úroveň.

Vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro 1. a 2. stupeň základní školy a příslušné vzdělání předepsané pro učitele waldorfské školy. Jejich dosavadní dlouhá praxe, zkušenosti z výuky anglického jazyka, odborné a metodické vědomosti získané v kursech a v neposlední řadě i jazykové dovednosti získané v době pobytu v zahraničí ve styku s rodilými mluvčími se kladně projeví v odborné úrovni vyučovacích hodin a umožnily vyučujícím vytvořit pro žáky velmi dobré psychohygienické podmínky. Škola nedisponuje odbornou učebnou anglického jazyka. Pro výuku jsou využívány běžné učebny. Materiální podmínky výuky mají nevyrovnanou úroveň. Vyučující používají především ve vyšších ročnících vynikající učebnice, ale vyhýbají se užívání magnetofonových nahrávek, které kladně přispívají ke korekcím výslovnostních odchylek a nesprávností. Vybavení odbornou literaturou je průměrné (pokud jde o střední a malé slovníky). Chybí další odborná literatura - gramatika anglického jazyka, velký slovník, didaktika cizích jazyků. Ocenění zasluhuje vybavení školy krásnou literaturou v anglickém jazyce. Některé metodické materiály může využívat jen část vyučujících, jelikož jsou psány v němčině. Řadu materiálů si pro výuku vyrábějí vyučující sami (obrazové materiály, kartičky).

V hospitovaných hodinách se neobjevily zásadní organizační nedostatky. Vhodně volené přístupy k obsahu a organizaci výuky probouzejí a udržují zájem většiny žáků o studium anglického jazyka. Mimořádně výrazným kladem je zařazování vhodných motivačních činností zaměřených především na nácvik komunikativních dovedností. Šlo o písňe či říkadla, dialog ve

scénce „nakupování v obchodě s hračkami“. Úvod hodiny obsahoval pozdrav nebo píseň doprovázenou vyučujícím na kytaru, případně byly použity flétny. Píseň či říkadlo se objevily i v dalších částech hodin jako prostředek k relaxaci. Obvykle byl stručně uveden obsah vyučovací jednotky. Na závěr - až na jednu výjimku - chybělo shrnutí spojené se sebehodnocením dětí. Žáci byli ovšem průběžně oceňováni a povzbuzováni pochvalami.

Přiměřená pozornost byla věnována zvládnutí slovní zásoby, grafické stránky cizího jazyka, čtení a překladu. Vyučující se snažili vést výuku v anglickém jazyce. V některých případech však docházelo k nežádoucí interferenci mateřského jazyka při zbytečném překládání i jednoduchých pokynů pro práci do češtiny. Vyučující respektují osobnost žáků. Neobjevily se kázeňské problémy. Třídní komunikace a interakce je další výrazně kladně hodnocenou oblastí.

Celková úroveň výuky anglického jazyka byla hodnocena přes dílčí nedostatky v oblastech plánování a materiálních podmínek jako velmi dobrá. Přispěl k tomu zejména zodpovědný přístup vyučujících k plnění povinností a výrazně kladný přístup k potřebám žáků.

Matematika

Inspekce navštívila vyučování v 3. ročníku a v jedné třídě 9. ročníku. Výuka je organizována do tematicky a časově vymezených epoch (hlavní vyučování) a procvičovacích hodin. Ve všech sledovaných ročnících odpovídá schválenému vzdělávacímu programu. Tematické členění je dáno zpracovanými plány, které obecně vymezují okruhy učiva. Konkrétní příprava na jednotlivé vyučovací jednotky byla velmi dobrá. Metodicky byla výuka ve vyšším ročníku jednotvárnější, stanovené cíle byly dosaženy.

Speciální aprobaci pro vyučování ve waldorfské škole ve smyslu Doplnku čj. 32 943/99-22 ke Statutu pokusného ověřování vzdělávacího programu Waldorfská škola vyučující mají, nezískali však odbornou způsobilost pro výuku matematiky pro tuto věkovou oblast ve smyslu vyhlášky MŠMT č. 139/1997 Sb. Absence specializované průpravy se v některých momentech projevila v metodické stránce výuky. Prostorově jsou třídy dostatečné, pro relaxační aktivity ve třetí třídě je učebna vhodně upravena. Psychohygienické podmínky byly lepší ve třetí třídě (střídání metod, pohyb ve třídě, sledování správných návyků a další).

Formy a metody práce celkově odpovídaly charakteru a specifikům waldorfské školy. Stanovené cíle byly dosaženy, tempo práce bylo přiměřené a žáky nestresovalo. Zřetelná byla individualizace výuky daná mimo jiné menším počtem žáků ve třídách. Výuka měla činnostní charakter, v deváté třídě byla patrná dominance učitelky. Vyučovací čas byl využit efektivně, učivo bylo interpretováno věcně správně.

Učitelky pozitivně hodnotily všechny činnosti dětí, žáci byli k práci povzbuzováni, byly respektovány jejich individuální dispozice. Významným motivačním činitelem byl zejména ve třetí třídě činnostní charakter výuky. Málo byla využívána motivace aplikací učiva.

Ve vyučování byl vztah učitel - žák bezproblémový, komunikace byla založena na dohodnutých pravidlech a vzájemné důvěře. Pro diskusi byl vytvořen prostor, připouštěna byla různost názorů. Vyučující respektovaly osobnost žáků. Komunikace žáků a učitelů měla velmi dobrou úroveň. Během hospitací nebyly zaznamenány projevy nežádoucího chování žáků, většina z nich měla k výuce pozitivní vztah.

Na základě zjištěných poznatků byla kvalita vzdělávání v matematice ve sledovaných třídách hodnocena jako velmi dobrá.

Dějepis

V době inspekce probíhala čtvrtá epocha dějepisného vyučování. Kontrolou tematických plánů

a porovnáním se zápisy v třídních knihách bylo ověřeno, že výuka probíhá v souladu s uváděným vzdělávacím programem. Učitelé sledovaného předmětu mají odpovídající vzdělání doplněné studiem waldorfské pedagogiky.

Výukové a výchovné cíle ve sledovaných hodinách odpovídaly danému standardu vzdělání a aktuálnímu složení tříd. Bezprostřední příprava učitele na výuku směřovala k naplnění stanovených cílů, které respektovaly aktuální složení tříd.

Úvodní část hodin byla silně emotivně zaměřena. Motivační hry a promyšlené mezipředmětové vztahy logicky vyústily ve vlastní výuku historie.

Ve stavbě a organizaci vlastních hodin převažovaly metodicky správné standardní postupy s převahou dominantní úlohy učitele a frontální samostatnou prací žáků. Organizace výuky vytvářela dostatečný prostor pro individuální či skupinové aktivity žáků. Žáci pracovali s učebnicemi, Dějinami umění, populárně naučnou literaturou a řadou encyklopedií. Vlastní učivo bylo interpretováno věcně správně v souladu se současnými historickými poznatky.

Hospitované hodiny obsahovaly už v úvodní části motivaci, ověřování pochopení látky probíhalo ústní i písemnou formou. Otázky při opakování byly voleny tak, aby žáci prokázali nejen pamětní zvládnutí učiva, ale i širší logické návaznosti historie. Výběr, sled a množství informací byl přiměřeně náročný věkovým zvláštnostem dětí. Hodnocení bylo objektivní, přiměřeně náročné. Při řešení úkolů byla žákům poskytována odpovídající pomoc. Celou výukou prolínala řada různých motivačních metod, které udržovaly pozornost a soustředěnost dětí.

Oblast interakce a komunikace při výuce se řídila dohodnutými pravidly, která byla žáky akceptována. Verbální a neverbální úroveň komunikace pedagoga byla na velmi dobré úrovni.

Celkově je kvalita výuky dějepisu hodnocena velmi dobrá.

Přírodovědné předměty (zeměpis, přírodopis)

Inspekce hospitovala v epochách přírodopisu v šesté třídě a zeměpisu v osmé třídě. Osnovy schváleného vzdělávacího programu byly plněny. Členění učiva je zpracováno v tematických plánech, kontinuita mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Příprava na jednotlivé vyučovací jednotky (sledováno hlavní vyučování) měla velmi dobrou úroveň, úspěšně byly uplatňovány principy waldorfské pedagogiky (otevírání se slovu, rytmizace, vytváření myšlenkových obrazů a představ), byly připraveny vhodné pomůcky, využívány byly různé metody práce. Stanovené výukové cíle byly přiměřené a odpovídaly aktuálnímu složení tříd.

Vyučující úspěšně absolvovaly specializační studium waldorfské pedagogiky. Učebny byly esteticky upravené, pro vyučování podnětné. Použité pomůcky byly funkční. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad byly vcelku dodržovány, zejména díky střídání metod práce, i když se v závěru vyučovacích jednotek na několika žácích projevovala únava.

Organizační pokyny ve vyučování byly jasné a žákům srozumitelné. Stanovené cíle byly přiměřené, pracovní tempo odpovídalo věkovým zvláštnostem žáků. Činnostní charakter výuky se promítal do pěkných dílčích výsledků práce. Z pedagogického hlediska bylo cenné navození situace, kdy žáci ve skupinách v zeměpisu využívali teoretických poznatků k praktické aplikaci. Při výuce bylo účelně využíváno informací z denního tisku. Žáci se mohli úspěšně uplatnit. Vyučovací čas byl efektivně využit, učivo bylo interpretováno věcně správně.

Žáci byli k práci povzbuzováni, jejich osobnost byla vyučujícími respektována. Při opakování žáci uváděli příklady z praxe. Při řešení přiměřených úkolů učitelky žákům pomáhaly. Nejvýznamnějším motivačním činitelem bylo činnostní pojetí a názornost vyučování. Hodnocení dosahovaných výsledků bylo učitelkami hodnoceno převážně pozitivně. Vyučovací

jednotka zeměpisu nepostrádala strukturovaný závěr se zobecněním, shrnutím látky a celkovým hodnocením práce žáků.

Komunikace měla stanovená pravidla, která byla žáky i vyučujícími akceptována, byla založena na vzájemné důvěře a přiměřené toleranci. Byl vytvořen prostor pro diskusi, různost názorů byla připouštěna. Komunikace vyučujících byla na velmi dobré úrovni. Nevhodné projevy žáků nebyly během hospitací zaznamenány, žáci měli k výuce sledovaných předmětů pozitivní vztah.

Kvalita výuky ve sledovaných vyučovacích jednotkách (epochách) zeměpisu a přírodopisu byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní vyučování, kreslení forem

Časová dotace a obsah učiva odpovídaly doporučenému učebnímu plánu a experimentálně ověřovanému vzdělávacímu programu. Kontinuita vzdělávání je zajišťována zpracovanými rámcovými ročními plány učiva. Jejich zpracování, plnění a vyhodnocování je v kompetenci vyučujících. Ve výuce je využíváno nabídky a účasti žáků v zájmových útvech s uměleckým zaměřením. Stanovené aktuální výukové cíle odpovídaly schopnostem žáků. Bezprostřední i perspektivní příprava pedagogů byla na velmi dobré úrovni. O žácích se specifickými poruchami učení jsou vyučující informováni a respektovali jejich individuální vzdělávací potřeby.

Sledovaná výuka byla vedena vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Vyučování probíhalo v prostorných učebnách, které splňovaly psychohygienické podmínky, byly vysoce didakticky a esteticky podnětné. Žáci měli dostatek učebních textů a pracovních pomůcek. Ve většině hodin byly plně respektovány psychohygienické zásady vyučování.

Organizace, formy a metody výuky byly ve většině hodin promyšlené a vysoce efektivní. Žáci byli cíleně vedeni formou rozmanitých vyučovacích metod k vytváření estetických a řemeslných vědomostí a dovedností. Výuka měla integrovaný charakter, umožňovala aktivní spoluúčast žáků. Ti byli vedeni ke schopnosti učivo aplikovat, organizace výuky jim umožňovala pracovat individuálním pracovním tempem. Až na výjimky byl vyučovací čas využit efektivně. V některých hodinách byl v menší míře věnován žákům prostor pro vyjádření vlastního názoru, prožitků a zkušeností.

Hodnocení žáků v některých hodinách i jejich sebehodnocení měly převážně motivující slovní charakter, demotivačně byla zvolena forma ověřování vědomostí ve výtvarné výchově. Žákům byla v průběhu výuky poskytována pomoc a průběžná korekce, ve většině hodin byli vedeni k práci s chybou a k prožitkovému vnímání učiva.

Ve většině hodin žáci projevovali velmi dobrý vztah k výuce, vyučující pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky. Úroveň vzájemné interakce a komunikace byla výrazně ovlivněna osobností jednotlivých vyučujících, v některých hodinách s jejich dominancí v neprospěch žáků. Ve většině hodin byla kladem spontaneita žáků, úroveň jejich sociálních kompetencí, návyků, dovedností a vědomostí (zejména v 1. ročníku a ve výuce hudební výchovy).

Jednotlivé úseky sledované výuky v rámci hlavního a vedlejšího vyučování lze hodnotit ve škále vynikající až průměrný. Celkově je průběh vzdělávání ve sledované oblasti hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a příprava výuky ve sledovaných předmětech vychází ze zpracovaných tematických plánů, které jsou v souladu s osnovami realizovaného vzdělávacího programu

Waldorfská škola. Úroveň zpracování tematických plánů je rozdílná. Bezprostřední i dlouhodobá příprava pedagogů na vyučovací hodiny byla promyšlená, stanovené cíle odpovídaly standardu vzdělávání i aktuálnímu složení tříd. Byly dodrženy principy soustavnosti a návaznosti. Oblast plánování a přípravy je hodnocena jako velmi dobrá.

V oblasti podmínek výuky jsou hodnoceny personální podmínky jako velmi dobré. Učebních pomůcek má škola odpovídající množství. S ohledem na finanční možnosti školy je prováděna jejich obnova. Výzdoba prostor školy splňuje svůj informační i výchovný účel.

Oblast organizace, forem a metod výuky je hodnocena jako velmi dobrá. Učivo bylo procvičováno a upevňováno formami ústními i písemnými, žáci byli důsledně kontrolováni, opravováni a prokazovali potřebné dovednosti a znalosti. K výrazným kladům patřilo motivování dětí ve všech částech vyučování a vztahy mezi pedagogy a žáky.

Celkově je kvalita výuky sledovaných předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Na základě analýzy podmínek školy a prostředí, kde se škola nachází, stanovilo vedení školy dlouhodobé koncepční záměry. V písemně zpracované koncepci jsou vytýčeny základní okruhy úkolů. Prioritou je naplňování a ověřování vzdělávacího programu Waldorfská škola za stálého úsilí o zlepšování prostorových a materiálních podmínek. Kromě zlepšení struktury odborné a pedagogické způsobilosti pedagogického kolektivu se vedení školy snaží ve spolupráci s Městským úřadem obvodu Moravská Ostrava a Přívoz řešit hlavní nedostatek – chybějící tělocvičnu. Plán práce školy byl předložen v písemné podobě, zahrnuje organizaci školního roku, hlavní úkoly v oblasti vzdělávání a výchovy. Jeho součástí je rovněž plán práce školní družiny, plán kontrolní a hospitační činnosti. Plánování je pojato jako ucelený systém, koncepce a stanovené cíle jsou reálné, při plánování činnosti jsou využívány připomínky a podněty pracovníků školy. Pro operativnější řízení jsou vypracovány měsíční a týdenní plány, které doplňují celoroční plán o aktuální úkoly. V nich jsou stanoveny přesné termíny s určením osobní zodpovědnosti. Součástí plánu je rovněž rozdělení kompetencí mezi pracovníky školy. Plánované termíny jsou sledovány, úkoly průběžně vyhodnocovány, účinně funguje zpětná vazba.

Na základě hospitační činnosti, kontroly příslušných tematických plánů a pedagogické dokumentace lze konstatovat, že realizace zvoleného učebního plánu je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovány individuální programy. Těmto žákům je během vyučovacího procesu věnována zvýšená pozornost.

Vybavení školy audiovizuální a didaktickou technikou je na průměrné úrovni. Přístroje jsou starší, jejich obnova je limitována finančními prostředky. Nadační fond zajistil pro školu 15 starších PC, z prostředků města byly zakoupeny pro potřeby vedení další 2 PC. K dispozici jsou čtyři pianina, elektronický klávesový nástroj a Orffovy nástroje. Kabinety obsahují standardní a tabelární pomůcky, mapy a odbornou literaturu. Školní knihovna má odpovídající množství titulů encyklopedií, odborné literatury, příruček a beletrie. Velkou část titulů věnovali škole rodiče. Citelným problémem se jeví absence tělocvičny. Používaná tělocvična je vzdálená cca jeden kilometr od budovy, což ztěžuje organizaci výuky tělesné výchovy.

Vedení školy předložilo veškerou dokumentaci, na jejímž základě byla škola zařazena do sítě škol a podle níž škola nabyla k 1. 1. 2002 právní subjektivitu. K tomuto datu vydala ředitelka nový organizační řád, jehož součástí je školní řád, řád školní družiny a školní jídelny, provozní řád a vnitřní řád školy pro pedagogické pracovníky. V těchto dokumentech jsou zakotvena

práva a povinnosti žáků i pracovníků školy. Dokumenty jsou zpracovány v souladu s vyhláškou o základní škole, respektují Úmluvu o právech dítěte. Písemnou formou jsou rovněž stanoveny kompetence pracovníků školy.

Velkou pomocí je pro vedení školy zřejmá osobní odpovědnost, tvořivost a iniciativa učitelů. Činnost metodických orgánů nahrazuje kolegium učitelů, které je samosprávným orgánem školy. Na pravidelných týdenních setkáních, o nichž jsou vedeny podrobné zápisy, řeší otázky pedagogické, metodické a organizační. Velmi dobrá je dle vyjádření ředitelky školy spolupráce s rodiči.

Organizování pedagogických rad je funkční, podrobné zápisy z nich obsahují relevantní údaje o současném stavu školy v oblasti výchovné a vzdělávací. Povinná dokumentace školy je vedena řádně, funkčně a v souladu s platnými právními normami bez zjištěných závažnějších nedostatků.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 postihuje všechny oblasti dané zákonem a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Má velmi dobrou výpovědní hodnotu a je zdrojem informací o aktuálním stavu školy i o perspektivách jejího rozvoje. Jejím doplňkem je velmi podrobná Zpráva o průběhu pokusného ověřování vzdělávacího programu Waldorfská škola za období 2000/2001.

Vnitřní informační systém je účinný, existují v něm zpětné vazby. Vedení školy umožňuje všem zaměstnancům přístup k aktuálním informacím, které se týkají práce školy a různých pedagogických aktivit. Osobní údaje o zaměstnancích a žácích jsou řádně zabezpečeny proti zneužití.

Stávající vnější informační systém zajišťuje především pravidelnou a včasnou informovanost rodičů, zejména prostřednictvím žákovských knížek. Komplexnější informace jsou podávány na pravidelných třídních schůzkách. Škola usiluje o maximální otevřenost vůči rodičovské veřejnosti a o vzájemnou spolupráci různými formami (přítomnost rodičů ve výuce, spoluúčast rodičů na školních akcích). Významným pomocníkem vedení školy je Kolegium rodičů, které spolu s pedagogy pomáhá při řešení nejrůznějších problémů v běžném životě školy.

Při vedení a motivování pedagogických pracovníků uplatňuje ředitelka školy demokratický styl řízení s cílem využít pro pozitivní vývoj školy odbornou a pedagogickou způsobilost a tvůrčí aktivitu. Vedení školy podporuje iniciativu pedagogů a využívá ji pro zlepšení úrovně výchovně vzdělávací práce.

Pracovníci školy jsou stimulováni morálně a ekonomicky. Kritéria hodnocení pro určení výše osobního příplatku a mimořádných odměn jsou stanovena, zaměstnanci jsou s nimi seznámeni. Vedením školy je rovněž využívána slovní pochvala a poděkování za mimořádně úspěšné akce.

Výchovně-vzdělávací proces kontroluje ředitelka se svou zástupkyní. Systém kontrolní a hospitační činnosti je účinný, poskytuje vedení školy zpětnou vazbu. Ředitelka má každodenní přehled o chodu školy. Výsledky a závěry kontrolní činnosti se projednávají konkrétně s jednotlivými pracovníky, zobecněné poznatky jsou pak projednávány na jednáních kolegia a pedagogické rady.

Systém kontrol je realizován formou hospitací, kontrolou pedagogické dokumentace a kontrolou činnosti správních zaměstnanců. Sledovány jsou písemné a grafické projevy žáků.

Vyučování sledované spolu s inspekcí hodnotila ředitelka školy taktně a věcně, s převažující kladnou motivací. Projevila rovněž velmi dobrou znalost práce a osobnosti jednotlivých učitelů.

Důsledné naplňování kontrol slouží také jako podklad pro hodnocení pracovníků školy a vede k průběžnému zlepšování práce učitelů i správních zaměstnanců.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování je pojato jako ucelený systém, postihuje celou šíři činnosti školy a organizace školního roku. Vychází z konkrétních podmínek a možností. Je využíváno připomínek a námětů pracovníků i rodičovské veřejnosti. Má velmi dobrou úroveň.

Organizování vychází ze zpracovaného organizačního řádu, v němž jsou jasně stanoveny kompetence jednotlivých pracovníků. Tok informací je obousměrný, plynulý a ucelený. Informovanost rodičů a veřejnosti je pravidelná. Oblast organizování je hodnocena jako velmi dobrá.

Materiální vybavení školy je na průměrné úrovni.

Vedení pracovníků je hodnoceno také jako velmi dobré. Ředitelka školy má vytvořen systém morálního i hmotného stimuluování pracovníků. Pravidla odměňování jsou jasně stanovena. Kontrolní činnost vedení školy je promyšlená, má velmi dobrou úroveň. Obecně platné právní normy jsou respektovány.

Podmínky vzdělávání jsou v souhrnu velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV

V kontrolovaném roce 2001 hospodařila organizace s finančními prostředky přidělenými prostřednictvím odboru financí a rozpočtu a odboru školství Magistrátu města Ostravy. *Organizace závazné ukazatele přiděleného rozpočtu dodržela. Výdaje byly prováděny v souladu s rozpočtem za kontrolované období.*

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Magistrát města Ostravy, odbor financí a rozpočtu stanovil ve mzdové oblasti pro rok 2001 závazné ukazatele prostředků na platy a na ostatní platby za provedenou práci.

Dle rekapitulace mezd v kontrolovaném období škola limit nepřekročila.

Při zařazení zaměstnanců do platových tříd zaměstnavatel postupoval v souladu s platnou legislativou. Ředitelka školy předložila „Kriteria pro přiznání osobních příplatků a udělení mimořádných odměn“ ze dne 1. 3. 2001 (včetně dodatku), která byla v souladu s platnou legislativou roku 2001.

U nenárokových složek platu škola dodržela (v zájmu zajištění rovnoměrného čerpání rozpočtu i rovnoměrné úrovně odměňování) v průběhu celého roku princip rozdělení mezi osobní příplatky a odměny v poměru 77% a 23%. Vyplacené mimořádné odměny za rok 2001 byly doloženy zdůvodněnými návrhy.

Způsob a stanovení osobních příplatků a odměn byl v souladu s platnými právními předpisy roku 2001.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Částka na čerpání ostatních neinvestičních výdajů byla této škole stanovena “Rozpisem neinvestičních výdajů pro rok 2001”. Rozpis neinvestičních výdajů zahrnuje částku určenou na učebnice, školní potřeby a učební pomůcky, knihy a časopisy. Úhrada faktur byla prováděna

prostřednictvím Magistrátu města Ostravy, kopie faktur byly založeny na základní škole.

Závazné ukazatele rozpisu ostatních neinvestičních výdajů pro rok 2001 byly dodrženy, finanční prostředky byly využity pro potřebu školy a v souladu s platnou legislativou.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Škole byly v roce 2001 přiděleny finanční prostředky účelově vázané Magistrátem města Ostravy „Úpravou rozpočtu neinvestičních výdajů pro rok 2001 – navýšení prostředků na další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP)“.

Tyto prostředky byly využity v souladu s účelem určení a v souladu s platnou legislativou roku 2001.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření organizace za rok 2001 obsahovala všechny náležitosti, vyplývající z platné legislativy roku 2001.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Kontrolou účetních dokladů nebylo zjištěno neefektivní využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Práce s integrovanými žáky

Výchovná poradkyně má předepsané vysokoškolské učitelské vzdělání a absolvovala kvalifikační studium.

Plán práce výchovné poradkyně, který je v souladu s celoškolským plánem práce, počítá se zajištěním všech nezbytných úkonů, jež práce s integrovanými žáky vyžaduje. Škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, resp. se speciálně pedagogickým centrem. Evidence integrovaných a dalších žáků se specifickými poruchami učení a chování a žáků s jinými typy postižení je řádně vedena. Počty integrovaných žáků uvedené ve statistickém výkazu na počátku roku se shodují se skutečným stavem (v době inspekce byl počet integrovaných žáků vyšší, protože v průběhu školního roku byly po vyšetření vystaveny dalším žákům příslušné posudky). Výchovná poradkyně zajišťuje kooperaci vedení školy, třídních učitelů a rodičů v oblasti nápravy. Další péče je integrovaným žákům poskytována formou reedukace mimo vyučování. Pro jednotlivé integrované žáky byly vypracovány individuální plány, jež byly projednány s rodiči. Řadu rodičů se dosud nepodařilo přesvědčit, aby vyslovili souhlas s individuální nápravnou péčí po vyučování. Individuální náprava byla dohodnuta i pro žáka, kterému byla doporučena ambulantní nápravná péče. Navýšení mzdových prostředků nebylo v jeho případě požadováno. Ostatně nápravná péče je ve většině případů organizována ve dvoučlenných či tříčlenných skupinkách.

Výchovná poradkyně předložila přehledy základních školních potřeb, které byly v školním roce 2001/2002 integrovaným žákům předány. Převzetí základních školních potřeb ve stanovené výši 200 Kč stvrdili žáci nebo zákonní zástupci podpisem.

Práce s integrovanými žáky má velmi dobrou úroveň.

Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

Personální zajištění úkolů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a protipožární prevence je na odpovídající úrovni. Poučení žáků odpovídá požadovanému rozsahu. (Viz. třídní knihy III. a VIII. třídy). Žáci jsou poučováni pravidelně před akcemi školy, soustavně jsou upozorňováni na rizika, se kterými se mohou setkat ve škole, doma i na silnici.

Poskytováním první pomoci je na škole pověřena proškolená zaměstnankyně. Traumatologický plán je řádně vyvěšen, telefonní čísla jsou aktualizovaná. Lékárničky ve škole byly v době kontroly dovybaveny a byl z nich vyřazen nesterilní materiál, léky a obvazový materiál s prošlou expirační lhůtou.

Prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou prováděny pravidelně. Poslední prověrka se uskutečnila dne 18. dubna 2001. Drobné opravy provádí školník, ostatní závady jsou odstraňovány ve spolupráci s majitelem budovy. Zjištěné závady neohrožují zdraví ani život dětí a zaměstnanců.

Školní úrazy jsou evidovány, registrovány a odškodňovány. Kniha úrazů je řádně vedena.

Rizika ve vztahu k dětem (i k zaměstnancům školy) jsou přehledně zpracována. Opatření k odstranění rizik jsou přijímána.

Revize i kontroly jsou zajišťovány dle harmonogramu revizí. V době kontroly nechyběly žádné doklady o odstranění závad z revizí. Všechna zařízení na škole je tudíž možno bezpečně provozovat.

Požární prevence ve vztahu k dětem je na odpovídající úrovni. Předepsaná dokumentace z oblasti požární ochrany je vedena a na příslušných místech vyvěšena v souladu se schváleným Posouzením požárního nebezpečí. Velitel požární hlídky provádí zápisy do Požární knihy ve lhůtách stanovených osobou odborně způsobilou v oblasti požární ochrany. Cvičný požární poplach, spojený s evakuací žáků, je prováděn jedenkrát ročně. Bezpečnostní značky a tabulky jsou na škole rozmístěny, směr únikových cest a hlavních uzávěrů médií je vyznačen. Na škole nechybí ani příručka Pro případ ohrožení, která dává návod k řešení mimořádných situací a událostí.

Závady, na které byla ředitelka školy upozorněna v rámci inspekce, byly odstraněny ještě v jejím průběhu. Postupně je třeba vyměnit stará osvětlovací tělesa, poškozené koberce, dořešit odstranění zápachu ze septiku.

Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a oblast protipožární prevence ve vztahu k dětem je hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace ve smyslu § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 13 273/02-21 ze dne 28. 3. 2002, třídní knihy, třídní výkazy, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, personální dokumentace, kniha úrazů, protokoly o provedených kontrolách).
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001.
- Celoroční plán práce školy na školní rok 2001/2002.
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů.

- Písemné podklady řídicí a organizační činnosti vedení školy.
- Písemné, výtvarné a řemeslné žákovské práce.
- Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2001/2002.
- Organizační řád školy.
- Podkladová inspekční dokumentace.
- Výběr žákovských knížek.
- Hospitační záznamy ČŠI.
- Zřizovací listina organizační složky Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz ze dne 27. 12. 2000.
- Rozpis neinvestičních výdajů pro rok 2001 OFR/11844/2001 ze dne 6. 12. 2001.
- Úprava rozpočtu a limitu mzdových prostředků č. 416 ze dne 27. 12. 2001 ve smyslu nařízení vlády č. 447/2000 Sb..
- Úprava neinvestičních výdajů pro rok 2001 OFR/10245/2001 ze dne 15. 10. 2001.
- Rekapitulace mezd 1-12/2001.
- Účetní doklady (DVPP - č.7, 32, 41, 575, 598, 649, UP, učebnice a učební pomůcky č. 1 – 24/2001).
- Osobní spisy.
- Rozhodnutí č. 41/2002 o udělení souhlasu s nakládání s nebezpečnými odpady z 31. ledna 2002.
- Zápis o kontrole školy z hlediska nakládání s nebezpečnými látkami a přípravky z 3. ledna 2002.
- Protokol o školení autorizovanou osobou pro výkon činností v rámci nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky ze dne 12. září 2001.
- Osvědčení o absolvování školení o poskytování první pomoci pro vedoucí vychovatelku (ze dne 30. listopadu 2001), osvědčení o absolvování školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro vedoucí zaměstnance (ředitelku školy – z 19. října 2000, zástupkyni ředitelky školy – z 10. dubna 2002 a z 2. října 2001) a bezpečnostní techničku školy (z 13. října 2000), osvědčení o absolvování školení vedoucích zaměstnanců o požární ochraně pro ředitelku školy (z 19. října 2000), pro zástupkyni ředitelky školy (z 2. října 2001) a osvědčení o absolvování odborné přípravy preventistky požární ochrany (z 10. prosince 2001) a tří členů preventivní požární hlídky (z 25. září 2001, z 26. září 2001 a z 2. října 2001).
- Výkaz o úrazovosti škol /MŠMT/ V 36 – 01 za školní rok 2000/2001, sestavený dne 3. října 2001.
- Traumatologický plán z 3. září 2001.
- Prověrka bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany z 18. dubna 2001 a Plán ozdravných opatření z 21. května 2001.
- Posouzení a hodnocení rizik, rizikových situací a událostí ZŠ Ostrava, Matiční 18 z ledna 2001.
- Zápis z komplexní prohlídky stavu PO provedené osobou odborně způsobilou v oboru protipožární ochrany z 30. května 2002.

- Posouzení požárního nebezpečí PPN/ 96/03/027 KOV, schválené dne 9. května 1997 Městským požárním radou a z něho vyplývající dokumentace požární ochrany.
- Kniha úrazů vedena od 10. března 2000.
- Deník kontrol BOZP založený 22. prosince 1999.
- Zpráva o periodické revizi elektrického zařízení z 9. května – 22. května 2000 včetně dokladu o odstranění závad z revize v červnu 2000.
- Zpráva o pravidelné revizi elektrického zařízení č. 003/KK/2002 z 15. ledna 2002 pro vypalovací pec.
- Revizní zpráva č. 117/2002 tělovýchovného náradí z 8. ledna 2002.
- Zápis z inspekce z 5. června 2002.
- Doklad o absolvování kurzu první pomoci ze dne 30. listopadu 2001.

ZÁVĚR

Předmětem inspekční činnosti bylo hodnocení kvality vzdělávání v epochovém vyučování předmětů český jazyk, anglický jazyk, matematika, dějepis, přírodovědné předměty (zeměpis, přírodopis), kreslení forem a kvality vyučování v předmětech hudební výchova, výtvarná výchova a pracovní vyučování spolu s hodnocením podmínek vzdělávání ve škole.

Od předchozí inspekce konané ve dnech 22. a 23. ledna 1998 se v současnosti vyučuje ve všech třídách podle vzdělávacího programu Waldorfská škola. K 1. lednu 2002 získala škola právní subjektivitu.

Základní škola Ostrava, Matiční 18, je svou profilací výše uvedeného vzdělávacího programu významnou alternativou ve vzdělávací nabídce regionu. Kvalita výuky sledovaných předmětů je hodnocena jako velmi dobrá stejně jako oblast podmínek vzdělávání.

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu využívala škola efektivně, v souladu s účelem, na který byly poskytnuty a v souladu s platnými předpisy. Kontrolou účetních dokladů nebylo zjištěno neefektivní využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a oblast protipožární prevence ve vztahu k dětem je hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jan Katolický	
Členové týmu	Mgr. Dana Hanzelková	
	PhDr. Lubomír Kratochvíl	
	Mgr. Vladislav Vančura	
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Šárka Baarová Jaroslava Sivková Hana Strachotová	

V Opavě dne 24. června 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .11. 7. 2002.

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Vlasta Henchozová

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Príslušný orgán státní správy: Moravskoslezský kraj-Krajský úřad PaedDr. Tomáš Bouda odbor školství, mládeže a sportu 28. října 117, 702 18 OSTRAVA 2	2002-07-29	145 158/02-11124
Zřizovatel Stat. město Ostrava, Mob. Moravská Ostrava a Přívoz, Prokešovo nám. 8, 729 29 Ostrava	2002-07-29	145 166/02-11124

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány